

VIP Kariéra II – Rozvoj školních poradenských služeb, včetně kariérového poradenství v podmínkách kurikulární reformy

Anotace k projektu

Navrhovaný projekt navazuje na systémový projekt VIP-Kariéra, využije zkušeností a odborných pracovníků z předchozí realizace a navíc rozšíří obsahy poskytovaných a monitorovaných služeb ve školách, zkvalitní informační, vzdělávací a metodickou podporu kariérového poradenství a vzdělávání.

Projekt rozšíří a zajistí činnost **školních poradenských pracovišť** na školách rovnoměrně rozmístěných po ČR. Pracovníkům ve školách (školním psychologům, speciálním pedagogům, výchovným poradcům a školním metodikům prevence) bude zajištěno metodické vedení a konzultace. Navíc bude zřízena krizová linka pro učitele.

V rámci projektu bude také vytvořen návrh **konceptu systému kariérového poradenství** pro oblast počátečního vzdělávání v podmínkách schválených RVP a vytvářených školních vzdělávacích programů. Komplexněji bude řešena podpora znevýhodněných a prevence předčasných odchodů ze vzdělávacího systému. V neposlední řadě bude vybudován interaktivní informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce a vytvořen (a následně i realizován) systém metodické a vzdělávací podpory (eKariéra).

1. Typ projektu:

Individuální národní projekt

2. Zdůvodnění projektu

Projekt je zaměřen na vytvoření a prohloubení systému školních poradenských služeb na různých typech škol, na zmapování potřeb poradenských služeb ve školách, na poskytování včasné diagnostiky a intervenční péče v oblasti problémového chování, na přístupy k řešení neprospěchu, záškoláctví, šikany, agresivního chování, závislostního a prekriminálního chování. Z analýz realizovaných v uplynulém období vyplynulo, že se jedná o velmi problematické a časté projevy v chování žáků ve školách, které si vyžadují odbornou pomoc učitelům. V souvislosti s tím se projekt bude zabývat také otázkami zdravého životního stylu, problematikou poruch příjmu potravy, stravovacími návyky v prostředí školy, zájmovými aktivitami žáků i ve vztahu k využívání počítačové techniky a vzniku možné závislosti na počítačích. Pozornost bude věnována žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, které vytváří řadu rizikových faktorů v kontextu jejich vzdělávání a nepříznivě ovlivňuje průběh jejich vzdělávací cesty.

Zdravotní znevýhodnění a postižení žáků, jejich „jinakost“ často nepříznivě ovlivňují jejich postavení v žákovské skupině, aktivity projektu se proto budou zaměřovat také na práci s žákovskou skupinou a se třídou. Tyto aktivity mohou příznivě ovlivňovat postavení jedince ve skupině, sociální soudržnost skupiny a následně se promítají i do celkového sociálního klimatu školy. Činnost školních psychologů a školních speciálních pedagogů ve školách zkvalitňuje vzájemnou komunikaci uvnitř pedagogického sboru, mezi školou a rodiči.

Charakter poskytované poradenské služby ve školách směřuje také k prevenci předčasných odchodů žáků ze vzdělávání, velká pozornost je věnována kariérovému poradenství a poskytování informací nezbytných pro volbu školy a povolání. Žáci jsou systematicky připravováni k dovednosti celoživotního vzdělávání.

Kariérové poradenství se tak stává klíčovým nástrojem strategie rozvoje lidských zdrojů, politiky zaměstnanosti. Příznivě ovlivňuje orientaci žáků na pracovním trhu a jejich

chování v případě selhání jejich profesní volby. Projekt naváže na vybudovaný Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce, bude dále rozvíjet informační základnu tohoto systému, zejména jeho internetovou aplikaci. Bude se podílet na vzdělávání pedagogů v oblasti kariérového poradenství a zpřístupňovat vzdělávací nabídky, a to i v oblasti celoživotního vzdělávání.

Nezanedbatelným aspektem projektu bude i udržování různých forem meziresortní spolupráce jako podmínky efektivního rozšiřování možností poskytování kariérového poradenství.

Projekt svými aktivitami vytváří podporu pro realizaci klíčových aktivit RVP zejména v naplňování rozvoje klíčových kompetencí žáků, navazuje na projekt VIP-Kariéra. Bude řešit i poskytování informací o vzdělávací nabídce ve složitých podmínkách realizace školních vzdělávacích programů.

Záměry projektu vycházejí z cílů uváděných ve strategických dokumentech, zejména pak z *Dlouhodobého záměru rozvoje vzdělávací soustavy*, z *Národního strategického referenčního rámce*, z *Národního plánu podpory a integrace občanů se zdravotním postižením na období 2006-2009*, ze *Strategie hospodářského růstu i ze Strategie obecných zásad společenství na období let 2007-2013*.

3. Podporovaná aktivita, ke které se projekt vztahuje včetně označení prioritní osy a příslušné oblasti podpory

Prioritní osa 4   Systémový rámec celoživotního učení

Oblast podpory 4.1   Systémový rámec počátečního vzdělávání

Podporovaná aktivita:

- Rozvoj systému poradenských služeb ve školách, nové přístupy v systému poradenských služeb pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Rozvoj kariérového poradenství ve školách na systémové úrovni, včetně vyhledávání žáků ohrožených nesprávnou volbou nebo předčasným odchodem ze systému vzdělávání a osvětové a informační činnosti směřující k žákům a rodičům a zaměřující se na racionalizaci volby další vzdělávací cesty.

4. Cíle projektu

V podmínkách kurikulární reformy je třeba pokračovat v rozvíjení integrovaného systému školních poradenských služeb, včetně kariérového poradenství. Služby se orientují na žáka a jeho rodinu, na učitele a systém práce ve škole. Svým charakterem podporují rozvoj poradenství v podmínkách schválených rámcových vzdělávacích programů (RVP) a vytváření školních vzdělávacích programů, pro které poskytují širokou informační základnu vycházející z analýz potřeb trhu práce.

Aktivity projektu budou směřovat k:

- návrhu na úpravy a racionalizaci poskytovaných poradenských služeb ve školách v ČR,

- rozvoji systému školních poradenských služeb, které se orientují na žáka a jeho rodinu, na učitele a systém práce ve škole; doplnění systému školních poradenských pracovišť na školách v ČR. Systém se bude orientovat na poradenské služby pro žáky s rizikovým chováním, bude vytvořena včasná diagnostika rizikového chování i speciálních vzdělávacích potřeb na podporu kvality školní socializace a výstupů ze vzdělávání,
- vytvoření systému záchytné sítě pro žáky ohrožené předčasným odchodem ze vzdělávání, k přípravě metodik intervencí pro neprospívající a nemotivované žáky v kontextu jejich rizikového chování; k podpoře vytvoření motivačních nástrojů pro návrat mladistvých, kteří předčasně opustili vzdělávání, do vzdělávacího procesu,
- zajištění metodického vedení poskytovatelům školních poradenských služeb a vytvoření konzultačního pracoviště (krizové linky) pro řešení krizových situací ve školách,
- podpoře rozhodování a volbě vzdělávací cesty žáků jak základních, tak středních škol poskytováním komplexních informací nejen o vzdělávací nabídce škol, ale i o možnostech budoucího uplatnění na trhu práce,
- rozvinout a udržovat systém informací o vývoji struktury pracovních sil, potřebách zaměstnavatelů, názorech absolventů i zaměstnavatelů a pracovníků úřadů na vhodnost přípravy absolventů tak, aby byly uplatnitelné při tvorbě ŠVP i při ovlivňování vzdělávací nabídky škol v kraji, při jednáních se zástupci zaměstnavatelů i odborů,
- rozvinout integrovaný informační systém o uplatnění absolventů na trhu práce (ISA, ISA+), obsahující komplexní informace z oblasti vzdělávání a trhu práce, a posílit informační platformu pro těsnější spolupráci mezi středními odbornými školami a zaměstnavateli,
- rozvinout činnost informačního a poradenského pracoviště (Centrum kariérového poradenství - CKP NÚOV) poskytujícího informační a poradenské služby pro potřeby poradenství ve školách a pro potřeby veřejnosti, (call centrum, elektronické, on-line poradenství)

5. Cílová skupina

- žáci základních, základních uměleckých a středních škol, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a ti žáci, kteří jsou ohroženi předčasným odchodem ze vzdělávání,
- rodiče dětí a žáků se sociálním znevýhodněním,
- pracovníci škol a školských zařízení,
- vedoucí pracovníci škol a školských zařízení,
- děti a mládež – účastníci zájmového a neformálního vzdělávání

6. Výsledky a výstupy projektu a přidaná hodnota (čeho konkrétně bude na základě realizace projektu dosaženo)

Cílem je využít zkušeností z první části realizace systémového projektu VIP-Kariéra a rozšířit obsahy poskytovaných a monitorovaných služeb ve školách, dále zkvalitňovat

informační, vzdělávací a metodickou podporu kariérového poradenství a vzdělávání. Přistoupit na základě výstupů z projektu k racionalizaci poskytování poradenských služeb ve školství.

Plánované výstupy projektu:

- návrh systému školních poradenských a podpůrných služeb,
- integrovaný systém školních poradenských pracovišť v ČR,
- analýza nejčastějších typů problémového chování ve školách, kauzalita a možnosti prevence tohoto chování,
- vytvoření metodik nejčastějších typů rizikového chování ve školách včetně rizik vyplývajících z nezdravého životního stylu,
- návrh monitoringu pro práci s příznaky rizikového chování,
- krizová (telefonická) linka pro pedagogy pro případ řešení závažných problémů ve školách (násilí, šikana, týrání a zneužívání, závislosti..) - call centrum pro pedagogy,
- metodické vedení školních poradenských pracovišť včetně DVPP,
- integrovaný systém kariérového poradenství, v rámci kterého účelně spolupracují rezortní poradenské systémy (MPSV, MŠMT i další subjekty),
- informační systém ISA+, navazující na existující systém ISA a poskytující informační a metodickou podporu pro kariérové poradenství jak v rámci počátečního, tak celoživotního vzdělávání,
- informační poradenské pracoviště (call centrum, elektronické, on-line poradenství – CKP NÚOV),
- systém DVPP pro oblast řešené problematiky,
- vzdělávací programy pro prezenční i e-learningové vzdělávání,
- prezenční vzdělávání výchovných poradců, školních metodiků prevence, psychologů, speciálních pedagogů,
- e-learningové vzdělávání pro poskytovatele KP (eKariéra+)

7. Udržitelnost projektu

Projekt navrhne zásadní *úpravy v systému* poradenských služeb, zejména jejich racionalizaci, která může pozitivně ovlivnit kvalitu a rozsah poskytovaných poradenských služeb ve školství a zásadním způsobem ovlivnit zajišťování rovných podmínek i příležitostí pro vzdělávání žáků. Metodické materiály a ověřené standardy pro činnost školních psychologů a speciálních pedagogů budou sloužit systému školských poradenských služeb i po skončení realizace projektu..

Školní poradenská pracoviště budou postupně financována zřizovateli, metodické vedení včetně DVPP může zabezpečovat IPPP ČR také prostřednictvím externí spolupráce v krajích. Některé kraje již k modelu úprav školních poradenských služeb přistoupily (např. Moravskoslezský kraj podpořil vznik více než 50 pracovišť), ale zatím nedokáží plně zabezpečit jejich metodické vedení a vzdělávání odborníků. Rozvinutý informační systém vyžaduje vytvoření a intenzivní rozvoj technické i informační základny právě v období kurikulární reformy, zejména pak v období vyvrcholení tvorby školních vzdělávacích programů. Další udržování systému v stabilním provozu bude možné v rámci běžného finančního zajištění z prostředků MŠMT.

Zakoupené časově neomezené licence umožní pokračování e-learningového vzdělávání i po skončení spolufinancování z ESF.

8. Náklady na projekt

Celkové náklady individuálního národního projektu: 280 mil. Kč

9. Klíčové aktivity projektu s odhadem potřebných finančních prostředků

Aktivity IPPP ČR

Aktivita I. - Rozšíření ŠPP a zajištění jejich činnosti – 133 mil. Kč

- zajištění činnosti školních poradenských pracovišť, doplnění školních poradenských pracovišť v regionu Prahy, na velkých ZŠ, SOU a SOŠ, kde je vysoká míra rizikového chování; vytvoření návrhu na restrukturalizaci a racionalizaci poskytování poradenských služeb ve školách v ČR

Aktivita II. - Krizová linka pro pedagogy – 11 mil. Kč

- zajištění telefonické a e-mailové služby pro pedagogy ve školách ČR, kteří řeší krizové situace, jako např. násilí mezi žáky, žáky a učiteli, problematickou komunikaci s rodiči, závislostní chování, podezření z týrání a zneužívání atd., s využitím sítě školních poradenských pracovišť a školských poradenských zařízení v ČR (PPP, SPC, SVP). Cílem je poskytování konzultační a okamžité psychologické, případně speciálně pedagogické pomoci pedagogům v případě řešení závažných krizových situací s možností spolupráce s odborníky v regionech

Aktivita III. - Metodické vedení – 34 mil. Kč

- zajištění metodického dohledu, odborných konzultací pro pracovníky ve školách - školní psychology, speciální pedagogy, výchovné poradce, školní metodiky prevence,
- vytváření analýz poskytovaných služeb, metodické zprávy,
- poskytování dlouhodobé supervize,
- evaluace poskytovaných poradenských služeb ve školách

Aktivita IV. – DVPP – 16 mil. Kč

- vytvoření e-learningového a prezenčního vzdělávání pedagogických (poradenských) pracovníků škol zapojených do realizace projektu,
- tvorba metodik,
- kasuistické semináře, bálintovské skupiny

Aktivita V. - Monitoring, evaluace, publicita – 5 mil. Kč

- V průběhu projektu bude měsíčně sledována struktura poskytovaných služeb a následně evaluována. Evaluace zahrnuje všechny aktivity projektu, je externí a zahrnuje složky normativní i formativní, včetně následných doporučení pro implementaci závěrů evaluace,
- PR kampaň a odborné akce pro poskytovatele služeb ve školách, její součástí bude také organizace pravidelných setkání ředitelů zapojených škol, poradenských týmů škol a realizace 4 rekapitulujících konferencí.

Aktivita NÚOV

Aktivita I. - Rozvoj integrovaného systému kariérového poradenství – 5 mil. Kč

- návrh koncepce systému kariérového poradenství pro oblast počátečního vzdělávání v podmínkách schválených RVP a vytvářených školních vzdělávacích programů,
- vazby s poradenskými subjekty v resortu školství i zaměstnanosti, návrh koordinace informační, metodické a vzdělávací podpory služeb kariérového poradenství,
- vytvoření vazby na služby celoživotního poradenství poskytovaného poradenskými centry sítí škol v krajích (UNIV II)

Aktivita II - Podpora znevýhodněných a prevence předčasných odchodů ze vzdělávání – 7 mil. Kč

- analýza, diseminace a metodické vedení projektů dobrých praxí v oblasti prevence předčasných odchodů ze vzdělávání, transfer zkušeností mezi poskytovateli vzdělávání a subjekty zaměřenými na volnočasové aktivity dětí a mládeže

Aktivita III. - Rozvoj informačního systému integrujícího informace z oblastí vzdělávání a trhu práce (ISA+) – 38 mil. Kč.

- budování interaktivního informačního systému rozvíjejícího informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce,
- shromažďování a zpracovávání dat o školních vzdělávacích programech, vzdělávací nabídka škol (vč. zajištění, zpracování a poskytování informací o ŠVP),
- shromažďování, zpracování a analýzy dat o potřebách trhu práce - vztah nabídky a poptávky na trhu práce, vývoj struktury pracovních sil a struktury absolventů škol v profesním pohledu, vč. srovnávání se situací v EU,
- shromažďování, zpracování a analýzy dat o uplatnění vzdělání získaného v rámci počátečního vzdělávání na trhu práce a při přechodu do terciárního vzdělávání v ČR i v zemích EU,
- shromažďování, zpracování a analýzy dat o předčasných odchodech ze vzdělávání, metodické řešení jejich prevence,
- propojení mezi ISA+ a metodickou podporou vzdělávání pro kariérové rozhodování

Aktivita IV. - Rozvoj informačního poradenského pracoviště pro zájemce o vzdělávání a poradenské pracovníky – 12,5 mil. Kč

- návrh koncepce činnosti informačního poradenského pracoviště (call centrum, elektronické on-line poradenství) rozvíjejícího činnost stávajícího Centra kariérového poradenství NÚOV, zaměřeného na poradenské služby žákům a absolventům či jejich rodičům a kariérovým poradcům,
- koncepce organizačního uspořádání, návrh personálního a materiálního vybavení pracoviště; specifikace požadavků na technologické vybavení (call centrum, elektronické on-line poradenství),
- vytvoření personálně a materiálně vybaveného informačního poradenského pracoviště,

- zajištění provozu informačního poradenského pracoviště,
- průběžné ověřování provozu a evaluace

Aktivita V. - Vytvoření a realizace systému vzdělávací podpory (eKariéra+) poskytovatelům kariérového poradenství (KP) – 15 mil. Kč

- návrh koncepce vzdělávací podpory poskytovatelů KP,
- příprava modulových vzdělávacích programů pro poskytovatele KP,
- realizace e-learningového vzdělávání,
- evaluace vzdělávacích aktivit

Aktivita VI. - Mediální informační podpora v oblasti kariérového rozhodování, publicita projektu na celorepublikové i lokální úrovni, zajištění marketingových činností – 4 mil. Kč

- marketingová podpora informační a vzdělávací nabídky pro poradce, podpora informačního poradenského pracoviště - podpora expertní komunity u jednotlivých poradenských subjektů,
- propagace a mediální kampaně – analýza cílové skupiny, tvorba a organizace mediální kampaně (tvorba webových stránek, návrh a realizace propagační kampaně, tvorba video a rádio spotů),
- PR kampaň a odborné akce pro poskytovatele vzdělání, zájemcům o informace či poradenství k rozvoji vlastní kariéry, zainteresované veřejnosti a dalším cílovým skupinám – organizace poradenských workshopu, pořádání hodnotících seminářů a prezentací ,konference; navázání spolupráce s lokálními mediálními institucemi a veřejnoprávními subjekty

10. Garant projektu

Příjemce podpory: MŠMT, Odbor speciálního vzdělávání a institucionální výchovy (O24)

11. Celková doba realizace projektu

Projekt je plánován na 4 roky.

12. Předpokládaný termín zahájení realizace projektu

Začátek realizace projektu je plánován na listopad 2008.

13. Monitorovací indikátory

Výstupy:

- 1 Krizová linka pro pedagogy
- 1 Call centrum pro zájemce o vzdělávání a poradenské pracovníky
- 2 Modulově uspořádaný vzdělávací program pro e-learningové vzdělávání
- 12 E-learningové kurzy pro pedagogy zapojené do realizace projektu (běh
- 1 Internetový interakční informační systém ISA+
- 120 Vzdělávací programy prezenčního vzdělávání DVPP
- 3 Nové vzdělávací moduly
- 60 Studijní a metodické materiály
- 20 Intervenční postupy pro rizikové chování ve školách

- 1 Standard užívání diagnostických nástrojů školním poradenským pracovištím
- 16 + 30 Analytické materiály
- 2 + 4 Studie
- 1 Webový portál
- 4 Konference

Výsledky:

- Návrh úprav systému pedagogicko-psychologického poradenství ve školách
- Koncepce školního poradenství pro oblast práce s rizikovým chováním žáků na školách
- Vytvoření 150 školních poradenských pracovišť
- Webboard pro metodickou podporu pracovníků školních poradenských pracovišť
- Koncepce systému kariérového poradenství pro oblast počátečního vzdělávání
- Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce (ISA+)
- Koncepce činnosti a reálný provoz informačního poradenského pracoviště
- Analýzy a studie poskytování poradenských služeb ve školách
- Systém metodické a vzdělávací podpory poskytovatelům kariérového poradenství (eKariéra+)